

FACTSHEET

STOP HANKY PANKY SHANGHAI

WAT IS HANKY PANKY SHANGHAI?

“Hanky Panky Shanghai” is een liedje op de melodie van “Happy birthday to you,” door kinderen gezongen bij de verjaardag van een klasgenootje. Er hoort een gebaar bij: naar buiten trekken van de ooghoeken, waarmee “spleetogjes” worden geïmiteerd.

OORSPRONG VAN HET LIED

De precieze oorsprong van het liedje met bijbehorend gebaar is onbekend; dit is vatbaar voor nader onderzoek. De woorden “Hanky Panky” lijken uit het Engels te zijn geleend; in die taal wordt ermee bedoeld op seksueel of juridisch dubieus gedrag dat als ongepast, maar niet serieus wordt beschouwd. “Shanghai” verwijst naar een stad in China en hangt samen met de generalisatie dat personen met een Aziatisch uiterlijk vaak als “Chinees” worden aangemerkt.

WANNEER EN HOE KOMT DIT VOOR?

Kinderen zingen “Hanky Panky Shanghai” bij een verjaardag; het wordt aangeleerd als amusement en gerangschikt in de categorie ‘grappige liedjes’. Er zijn hier en daar signalen dat het liedje aan toekomstige docenten wordt aangeleerd als ‘leuke variant op Happy Birthday om in de klas te zingen voor een jarige’.

WAT IS ER MIS MET HANKY PANKY SHANGHAI?

Stichting Asian Raisins, een Nederlandse belangenorganisatie, antiracismeorganisatie en mediaplatform zegt hierover:

“Het zogenaamde verjaardagsliedje “Hanky Panky Shanghai” is de belichaming van hoe normaal anti-Aziatisch racisme is in Nederland. Tegenwoordig wordt er vaak gezegd door mensen dat ‘Hanky Panky Shanghai’ niet meer wordt gezongen op scholen. Wij krijgen daarentegen veel geluiden binnen dat het nog wel vaak gebeurt.”

Het liedje wordt gepresenteerd als “verjaardagsliedje in het Chinees” met woorden die ‘chinees’ klinken en waarbij de typische vorm van ogen van Aziatische mensen wordt geïmiteerd. De kinderen die het zingen en de volwassenen die het hen leren zijn zich hiervan niet bewust. Toch heeft het zingen van dit liedje kwalijke gevolgen.

UITBEELDEN VAN HET ‘SPLEETOOG GEBAAAR’¹

Veel Oost Aziaten worden bespot met het gebaar, omdat het de vorm van onze ogen belachelijk maakt. Het is een overdreven gebaar, dat niet alleen het racistische idee representeert dat alle Aziaten op mekaar lijken (aangezien dit ene gebaar wordt gebruikt voor het uitbeelden van een ‘Aziatisch’ persoon en het daardoor als het waren iedereen van Azië over één kant scheert) – Niet alle Aziaten hebben amandelvormige ogen en dat uitbeelden van een ‘Aziatisch’ persoon verwijst vaak naar Oost-Aziaten. Het benadrukt daarnaast ook het idee dat deze oog vorm raar of ver van de ‘norm’ is en dus ‘grappig’.

WAT ZIJN DE GEVOLGEN VAN HET AANLEREN EN ZINGEN VAN HANKY PANKY SHANGHAI?

Door kinderen op jonge leeftijd liedjes te leren waarin bepaalde bevolkingsgroepen belachelijk worden gemaakt, wordt hen impliciet de boodschap gegeven dat het is toegestaan om een andere taal of een ander uiterlijk te reduceren tot een grap – en dat die andere bevolkingsgroep dat moet toestaan omdat het “maar een grapje” is.

De vragen die hierbij gesteld moeten worden zijn:

- Is het voor het aanleren van normen, waarden en gedrag nodig dat wij onze kinderen dergelijke liedjes leren?
- Wat zegt het inbouwen van stereotype denkbeelden?

¹ bron: asianraisins.nl/programma-goed-fout-over-het-spleetog-gebaar/

WAT NU?

Melding maken

Je kunt altijd bij Art.1 Midden Nederland terecht om (anoniem) een melding te laten registreren of (anoniem) je verhaal te doen. Wij staan voor je klaar met een luisterend oor en met informatie en tips, als je wilt. In overleg met jou kunnen we je begeleiden bij verdere stappen, bijvoorbeeld een juridisch proces.

Stichting Asian Raisins is bezig met het opzetten van de campagne Stop Hanky Panky Shanghai. Op de [website](#) is er informatie over te vinden, en kan men zich ook aanmelden als donateur. De inzet:

- Een lespakket voor scholen, gericht op docenten, toekomstig docenten en leerlingen;
- Meer aandacht en bewustwording rondom het problematische karakter van het lied;
- Gedragsverandering bij (toekomstige) ouders, docenten en leerlingen;
- Meer informatieverstrekking waarom het zingen van het lied schadelijk is;
- Training van handelingsvaardigheden zodat men weet hoe te handelen in een situatie waarbij het liedje gezongen wordt;
- Een standaard klachtbrief die mensen in voorkomend geval aan schoolbesturen kunnen sturen;
- Producten ter ondersteuning van de campagne zoals posters, flyers, een website en een film.

WHATSAPP
06 232 232 71

E-MAIL
INFO@ARTIMN.NL

#MELDENHELPT
WWW.ARTIMN.NL

WWW.ARTIMN.NL